

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 8-ego i 22-ego

Prenumerata wynosi rocznie 12 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Słowackiego 1. 3, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 8.

Z bieżącej chwili. — Przemysł naftowy Stanów Zjednoczonych w roku 1906. — Ruch wiertniczy w Galicyi. — Handel zewnętrzny produktów naftowych w Austro-Węgrzech w r. 1906. — Z krajów naftowych. — Kronika.

Z bieżącej chwili.

Produkcją ropy (surowca naftowego) na całym świecie wynosiła według dokonanych obliczeń w roku 1906-ym 28.158.000 ton o 300.000 ton więcej, niż w roku 1905-ym. Pomiędzy poszczególne kraje produkcya się rozdziela i w sposób następujący:

	w tonnach	%
Ameryka	17.248.000	61.25
Rosya	7.248.000	25.74
Indye holenderskie	1.200.000	4.26
Rumunia	887.000	3,15
Galicya	760.000	2.69
Indye brytyjskie	465.000	1.65
Inne kraje.	350.000	1.28

Galicya więc śród krajów ropę produkujących zajmuje piąte miejsce, gdy jeszcze w roku 1905-ym zajmowała czwarte miejsce, w ubiegłym roku musiała ustąpić pierwszeństwa Rumunii, w której produkcya o blisko 250.000 ton wzrosła, gdy produkcya Galicyi mniej więcej o 50.000 ton zmalała.

Według produkcji surowca naftowego nie można jednak sądzić o ważności i znaczeniu poszczególnego kraju w przemyśle naftowym wo-

góle. Dla handlu naftowego w Europie Galicya mimo, iż produkuje zaledwie niecałe 3 prc. ogólnej produkcji światowej, posiada większe znaczenie niż Indye Holenderskie i Rumunia i w handlu naftowym europejskim Galicyi należy się trzecie miejsce po Ameryce i Rosyi; wpływa na to najpierw jakość ropy galicyjskiej, a powtórę geograficzne położenie Galicyi. Galicya położona niemal w środku Europy jest jakby stworzona do zasilania rynków naftowych europejskich, a oprócz tego wydajność nafty świetlnej z ropy galicyjskiej, tego najważniejszego dzisiaj fabrykatu z ropy, jest o wiele większa niż z rop innych krajów; ta wydajność nafty dochodzi do 50 prc, z ropy galicyjskiej, gdy z ropy rosyjskiej otrzymuje się nafty zaledwie 25 prc, z rumuńskiej 30 prc. i tylko nieznaczna ilość ropy amerykańskiej, mianowicie tylko ropa w Pensylwanii dorównywa galicyjskiej pod względem wydajności nafty. Ten fakt podwaja niejako znaczenie produkcji ropy galicyjskiej.

Na stosunki wewnętrzne przemysłu naftowego w naszym kraju nieznaczne zmniejszenie produkcji wpływało bardzo korzystnie, spowodowało ono podniesienie ceny ropy szczególnie wobec faktu, iż produkty przeróbki naszej ropy, jak nafta, a także i parafina i oleje smar-

ne są bardzo poszukiwane dzisiaj na rynkach europejskich, szczególnie w Hamburgu. Za ropę naszą płacą dzisiaj 4 korony i więcej.

Natomiast stosunki przemysłu rafineryjnego naftowego w obecnej chwili przedstawiają się mniej korzystnie. 30-go kwietnia br. upływa termin kartelu naftowego, obrady rafinerów austriackich i węgierskich, które w połowie tego miesiąca toczyły się w Semeringu jeszcze nie doprowadziły do wewnętrznej ugody i do przedłużenia kartelu; projektowanem jest przewizoryum kartelowe na krótki czas, aby zyskać czas dla dalszych pertraktacyj, które w końcu tego miesiąca będą na nowo podjęte.

Wobec podniesienia się ceny ropy, do czego oprócz małego zmniejszenia się produkcji przyczyniło się znacznie zorganizowanie producentów w Petrolei należy przypuszczać, że rafinerzy we własnym interesie nie dopuszczą do walki konkurencyjnej między sobą i jeśli nie da się osiągnąć zawarcia całkowitego nowego kartelu, to przyjdzie do skutku blok większych rafinerij, obejmujący ze 60 proc. dotychczasowego kontyngentu rafinerij austriacko-węgierskich i blok tych rafinerij wejdzie w układy z Petroleą co do zakupu ropy.

Dzisiaj w każdym razie położenie producentów jest o wiele korzystniejsze i cenę ropy utrzymać można będzie niezależnie od tego, czy kartel naftowy dojdzie do skutku czy nie, wewnętrzna walka pomiędzy rafinerami dotknie ich tylko, a nie producentów; im prędzej rafinerzy zawrą umowę między sobą i im prędzej dojdzie do jakiegoś układu z Petroleą o kupno ropy, tem lepiej dla samych rafinerów będzie, którzy i tak już za dużo czasu stracili i dopuścili do zakupowania ropy na otwartym targu.

Przy obecnych wyborach do parlamentu przemysł naftowy stawia na okręg wiejski 54 (Drohobycz, Stary Sambor, Turka i t. d.) swego kandydata. Kandydatem tym jest radca górniczy pan Jan Z a r a ń s k i. Pan Zarański, przebywając niezbyt dawno w Drohobycz, jako naczelnik urzędu górniczego, dał się poznać sferom naftowym jako prawdziwy obywatel-urzędnik, który nie ze strony formalnej tylko, lecz z prawdziwym zainteresowaniem śledzi sprawy naszego przemysłu, to też posiadał w tak dalekim stopniu zaufanie przemysłowców naftowych, że przemy-

słowcy postanowili powierzyć mu mandat poselski.

Właściwie tak wielki przemysł, jakim jest przemysł naftowy, powinien mieć paru przedstawicieli w parlamencie, niestety społeczeństwo nasze ma jeszcze mało zrozumienia dla spraw przemysłowych, że nawet przeprowadzenie jednego kandydata nasuwa pewne trudności, rozpolitykowanie doszło u nas do takich granic, że zaciemnia jasny pogląd na podstawy bytu społeczeństwa; gdy w dojrzałych społeczeństwach, jak Anglia lub Ameryka, wybory często odbywają się pod jednym jakimś hasłem ekonomicznym, jak n. p. cel wwozowych, które decyduje o polityce ekonomicznej kraju, to u nas w kraju par excellence ubogim wybiera się, tak jakbyśmy byli krajem bogatym, nie potrzebującym o sposoby bytu się troszczyć, teoretycznych znawców rozmaitych gałęzi prawa, administracji, lub zacietrzewionych przywódców partyjnych, zamiast ludzi, dla których tajniki przemysłu i handlu, jako podstawy bytu społeczeństwa nie są obce.

Przemysł naftowy Stanów Zjednoczonych w roku 1906.

Rok ubiegły nie zaznaczył się nazbyt dodatnio w rozwoju przemysłu naftowego Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej. Łączna produkcja oleju skalnego wszelkiego rodzaju i proveniencji wykazuje w porównaniu z r. 1905 pokaźne obniżenie, a powodem tego jest nie tylko zmniejszenie się wydajności obszarów naftowych Appalachie i Limy, lecz znaczna część zniżki przypada na nowo odkryte tereny w Teksas, Luizyanie i Kalifornii.

Rok ubiegły charakteryzują następujące dane:

1. Produkcja ropy pensylwańskiej obniżyła się, podczas gdy popyt na nią wzrósł silnie, skutkiem czego zapasy znacznie się zmniejszyły.

2. Produkcja terenów Mid-Continent wzrosła, a w ślad za tem wzrosły również odpowiednio zapasy.

3. Wydajność obszarów naftowych w Teksas i Luizyanie spadła o 50%.

4. Produkcję ropy kalifornijskiej ograniczono umyślnie, aby tem samem przeszkodzić nagromadzeniu się zbyt wielkich zapasów i spowodować wyżkę cen.

5. Popyt na ropę opałową wzrósł znacznie, gdyż płynne paliwo mineralne znajduje coraz szersze zastosowanie w kolejnictwie, w rafineriach cukru, młynach, tłoczniach i innych zakładach przemysłowych.

6. Wywóz ropy i smarów wykazuje znaczne ożywienie, podczas gdy eksport ropy i odpadków pozostał w tyle za rokiem 1905.

7. Ceny wzrosły, zwłaszcza na ropę opałową.

Przechodząc do omówienia poszczególnych obszarów naftowych, widzimy, iż rok ubiegły ponownie udowodnił, iż dawniejsze stany naftowe, jak Nowy York, Pensylwania, zachodnia Wirginia, Ohio i Indiana przekroczyły już okres najwyższego rozkwitu i zbliżają się coraz bardziej do punktu wyczerpania. Mimo ożywionego popytu na ropę wysokowartościową i mimo lepszych cen, nie zdołały tamtejsze obszary utrzymać produkcji na poziomie roku ubiegłego. Obszary roponośne zostały już przeważnie kompletnie zbadane, tak iż dla nowych robót wiertniczych mało pozostało miejsca. Z nowych wierceń ukończonych na terenach Pensylwanii w roku ubiegłym prawie czwarta część nie dała żadnej produkcji, zaś przeciętna wydajność reszty otworów była nadzwyczaj niską. Do tego przyłącza się naturalne stopniowe obniżanie się wydajności starych otworów świdrowych. Na terenie Alleghany w stanie Nowy York, na terenach Bradford i Warren w Pensylwanii wynosi przeciętna dzienna produkcja starych szybów zaledwie $\frac{1}{4}$ beczki, podczas gdy nowsze szyby produkują nie więcej jak 3 beczki dziennie, co dowodzi, że obszary te należą już do przeszłości.

Wyjątek w ogólnem obniżeniu się produkcji obszarów appalachijskich stanowi nowo odkryty teren w dolinie East Finley w okręgu Washington w Pensylwanii, który może dać jeszcze wcale piękne rezultaty. W Vanango-Clarion, najbliższem sąsiedztwie okręgów Jefferson i Mercer Counties znaj-

dują się jeszcze tereny dotychczas niezbadane.

Dawny obszar naftowy Bullion w Vanango-County, gdzie przed 30 laty odkryto sławny teren „Big-Jejun“, wywołał wiele rozgłosu przez odwiercenie wybuchowego szybu o dziennej produkcji 1.500 beczek. Prawdopodobnie wydajność jego potrwa dłużej aniżeli produkcja równie sensacyjnych szybów w Butler County, odwierconych w jesieni r. 1905, która po krótkotrwałych wybuchach zupełnie ustała. Od tego czasu nowych wierceń nie rozpoczęto, zaś przeciętna produkcja na terenie Butler-Armstrong wynosi zaledwie 5 beczek dziennie w przecięciu.

Również i w południowo-wschodniej części stanu Ohio są tereny naftowe przeważnie zupełnie zbadane i ruch wiertniczy ogranicza się do kilku terenów nieznacznej rozciągłości. Intensywnie eksploatowany był okręg Woodfield w Monroe County. Również w Washington County odwiercono kilka dość obfitych źródeł. Dość pomyślnie wiercono na terenach Burgettown w tym samym County, odwiercono tam cały szereg produktywnych szybów, mianowicie w marcu 6 z produkcją dzienną 45 beczek, w kwietniu 20 o dziennej produkcji 30 beczek. Szyby odwiercone na terenach Harrison i Jefferson County rozszerzyły również nieco obszar naftowy.

Źródła ropne zachodniej Wirginii, na które przypada prawie połowa ogólnej produkcji wysokowartościowej ropy, wykazują stopniowe wyczerpanie się. Z wyjątkiem jednego terenu w okręgu Green w Wetzel-County, nie odwiercono żadnego terenu roponośnego, któryby mógł się przyczynić do ożywienia ruchu wiertniczego. Kilka dobrych szybów odwiercono w Point-Passant, w Tyler County, ogółem ograniczył się ruch kopalniany do odwiercenia poszczególnych szybów rozsypanych po dawnych obszarach, które w razie wydajności można było eksploatować wraz z sąsiednimi starymi źródłami. W ogólności jednak wysokie koszty niezbyt zachęcają do zakładania nowych szybów.

Ukształtowanie się stosunku produkcji do konsumpcji w północnych stanach przedstawiają wykazy statystyczne Towarzystw ru-

rociągowych i magazynowych, Tabela poniższa przedstawia dowóz ropy z Pensylwanii i Limy (w baryłkach).

	1904	1905	1906
Styczeń	3,739.383	4,064.670	3,559.168
Luty	3,662.773	3,566.980	3,108.449
Marzec	4,353.065	4,437.820	3,478.432
Kwiecień	4,195.541	4,002.200	3,399.789
Maj	4,397.558	4,321.681	3,565.606
Czerwiec	4,462.385	4,174.474	3,424.840
Lipiec	4,430.249	3,877.651	3,438.562
Sierpień	4,706.718	3,980.105	3,426.717
Wrzesień	4,599.852	3,703.497	3,110.306
Październik	4,426.093	3,654.662	3,286.040
Listopad	4,357.413	3,518.423	3,043.408
Grudzień	4,446.356	3,686.270	2,999.369
razem	51,557.386	46,988.533	36,476.857
przeciętnie	4,296.449	3,915.709	3,039,737

Widzimy zatem, iż dowóz w roku sprawozdawczym niższym był o $10\frac{1}{4}$ mil. baryłek niż w r. 1905, a o 15 mil. baryłek niższym niż w r. 1904.

Porównując ekspedycję z dowozem, widzimy, że wykazuje ona wzrost, a mianowicie:

Wywóz ropy z Pensylwanii i Limy.

	1904	1905	1906
Styczeń	4,554.852	4,418.400	4,359.617
Luty	4,214.997	4,127.883	3,971.630
Marzec	4,166.079	4,743.570	4,381.256
Kwiecień	4,002.835	4,585.785	4,384.917
Maj	4,399.826	4,612.423	4,347.834
Czerwiec	4,052.604	4,572.874	4,029.642
Lipiec	4,390.400	4,341.782	4,280.676
Sierpień	4,456.163	4,845.437	4,740.362
Wrzesień	4,682.553	4,361.458	4,506.448
Październik	4,707.497	4,969.565	4,969.286
Listopad	4,640.155	4,479.620	4,960.028
Grudzień	4,422.245	4,401.736	4,576.554
razem	52,690.146	54,460.533	53,508.250
przeciętnie	4,395.845	4,538.378	4,459.021

Widzimy zatem, że ogólna cyfra wywozu w roku sprawozdawczym przekroczyła r. 1905 o 4.7 mil. beczek, zaś r. 1904 o $6\frac{1}{2}$ mil. beczek i podczas gdy w r. 1904 ekspedycya przewyższała dowóz tylko o milion

beczek, stosunek ten wzrósł w r. 1905 na korzyść ekspedycyi o $7\frac{1}{2}$ mil. beczek, zaś w r. 1906 wykazuje ekspedycya cyfrę o $22\frac{1}{2}$ mil. beczek wyższą, niż cyfra dowozu. Z powyższej tabelki widzimy również, iż pod koniec roku sprawozdawczego przyjął wywóz daleko większe rozmiary, niż w pierwszej jego połowie, co wskazuje na stałe ożywienie się popytu.

Wobec zmniejszenia się dowozu a wzrostu ekspedycyi staje się fakt obniżenia zapasów towarzystw rurociągowych i magazynowych zupełnie naturalnym objawem. Z końcem poszczególnych miesięcy wynosiły zapasy ropy pensylwańskiej i limańskiej

	1905	1906
Styczeń	21,005.590	15,784.635
Luty	20,560.859	15,110.698
Marzec	20,449.789	14,674.683
Kwiecień	19,939.587	13,934.721
Maj	19,844.503	13,794.838
Czerwiec	19,628.120	13,836.732
Lipiec	19,390.575	14,115.448
Sierpień	18,792.883	13,562.030
Wrzesień	18,254.771	12,677.025
Październik	17,200.113	11,672.422
Listopad	16,620.105	11,136.558
Grudzień	16,104.359	10,776.938

Zapasy zmniejszyły się w ciągu roku sprawozdawczego prawie o $5\frac{1}{2}$ mil. beczek, a licząc od początku r. 1905 blisko o połowę. Gdyby zmniejszenie się zapasów trwało stale i nadal, w takim razie wyczerpałyby się one w ciągu dwu lat. Prawdopodobieństwo przemawia jednak za tem, iż nastąpi to jeszcze wcześniej, gdyż spodziewać się należy spadku produkcji w szybszym niż dotychczas tempie.

Dalszym skutkiem panujących stosunków jest wzrost cen ropy w roku sprawozdawczym, jak widzimy z poniższej tabelki.

Cena ropy pensylwańskiej loco kopalnia za beczkę:

	1904	1905	1906
	dol.	dol.	dol.
Styczeń	1.85	1.42—1.45	1.58
Luty	1.80—1.85	1.39	1.58

Marzec	1.68—1.78	1.36—1.39	1.58
Kwiecień	1.62—1.68	1.29—1.36	1.58—1.64
Maj	1.57—1.62	1.27—1.29	1.64
Czerwiec	1.57	1.27	1.64
Lipiec	1.50—1.57	1.27	1.64
Sierpień	1.50	1.27	1.58
Wrzesień	1.53—1.56	1.27—1.51	1.58
Paździer.	1.56	1.56—1.61	1.58
Listopad	1.56—1.60	1.58—1.61	1.58
Grudzień	1.50—1.60	1.58	1.58

Natomiast w okręgu naftowym Mid-Continent, obejmującym stan Kansas, Indian-Territory i Oklahoma produkeya ropy znacznie wzrosła. W r. 1905 oceniano ją na 12 mil. beczek, w r. 1906 wynosiła już 22 mil.

i nie ulega wątpliwości, iż zdołanoby osiągnąć jeszcze większą wydajność, gdyby nie brak środków dla transportowania i magazynowania tak olbrzymich zapasów. Istniejące wprawdzie obecnie 9 niezawisłych rafineryj w Kansas i jedna w Indian Territory, ponieważ jednak urządzone są na małą skalę, a oprócz tego podjęły ruch dopiero pod koniec roku sprawozdawczego, przeto skazani byli producenci przeważnie na towarzystwa „Prairie Oil and Gas Co.“, będące filią Standard Oil Co. w Kansas. Wedle wykazów wspomnianego towarzystwa przedstawiała się produkcja obszaru Mid-Continent następująco:

	Łączny dowóz	Dzienny dowóz	ekspedycya	zapasy
		b e c z e k		
Styczeń	1,472.214	47.491	539.009	933.205
Luty	1,352.531	48.305	527.995	824.536
Marzec	1,693.182	54.619	719.320	973.862
Kwiecień	1,779.251	59.308	752.625	1,026.626
Maj	1,741.941	56.192	802.838	939.103
Czerwiec	1,688.433	56.281	642.128	1,046.304
Lipiec	2,022.215	65.233	668.439	1,353.776
Sierpień	1,779.262	57.396	900.755	878.508
Wrzesień	1,546.719	51.557	846.128	700.591
Październik	2,009.650	64.827	1,559.520	450.130
Listopad	1,945.195	64.839	1,608.928	264.267
Grudzień	1,920.562	64.019	1,528.524	392.038
razem	20,951.155	—	11,168.209	9,782.946

Doliczywszy do tego ropę sprzedaną innym odbiorcom i zapasy na kopalniach w ilości 1 mil. beczek, otrzymamy łączną produkcję 22 mil. beczek. Powyższa cyfra nie wyraża jednak istotnej wydajności odwierconych szybów. Dzienną wydajność oceniają bowiem na 130.000—140.000 beczek.

Z ekspedowanych 11 mil. beczek dostarczono 5 mil. rafineryjom tow. Standard w Kansas i Missouri, resztę przetłoczono do rafineryj w Indiana, Whiting i na wybrzeżu Oceanu atlantyckiego. W r. 1905 zamagazynowało tow. Prairie Co. w przybliżeniu 6.2 mil. beczek, wszystkie zapasy tej firmy oceniają na 22½ mil. beczek.

Najważniejszym terenem naftowym, któ-

rego eksploatację rozpoczęto w roku sprawozdawczym jest Glenn Pool, położony 15 mil angielskich od Tusli. Wielu uważa ten teren za najważniejszy w całym Mid-Continent. Pierwsze wiercenie rozpoczęto w jesieni r. 1906. Do końca roku skonstatowano istnienie pokładów ropnych na przestrzeni 4.000 akrów, a dzienną wydajność odwierconych do tego czasu około 100 szybów podawano na 40.000 beczek. Ropa jest wysokowartościowa, jej gęstość wynosi 370 Bé i zawiera znaczny procent nafty i kerozyny. Pokłady roponośne znajdują się w głębokości 1.500 stóp i dają po odwierceniu 40—90 beczek ropy wybuchowej na godzinę.

Odwiercenie bogatych pokładów Glenn

Pool skłoniło dwa towarzystwa naftowe mianowicie Texas Co. i Gulf Refining Co. do połączenia rurociągiem obszaru Mid Continent z wybrzeżem atlantyckim. Ale i bez przyczynienia się tych terenów prędzej czy później wskutek niemożności objęcia całej produkcji przez tow. Prairie Co. okazałaby się konieczność szukania innych dróg dla zbytu surowego produktu. Rok bieżący przyniesie w tym kierunku znaczne zmiany. Tow. Gulf Ref. Co. zamierza jeszcze przed ukończeniem swego rurociągu przewozić 4-5.000 beczek ropy drogą żelazną z Glenn Pool do swej rafinerii w Port Arthur. Oczekiwać zatem należy dalszego wzrostu produkcji w roku bieżącym, a możliwym jest, iż Mid-Continent stanie na czele wszystkich obszarów naftowych.

Do połowy lipca r. 1906 płaciło tow. Prairie Co. za najlepszą ropę o 32° Bé i wyżej 52 ct. amer., za ropę opałową 30° 35 ct. za beczkę, w drugiej połowie roku cena obniżyła się do 39, wzgl. 26 ct. amer. Biorąc za podstawę powyższe ceny, przedstawiała zeszłoroczna produkcja tych obszarów wartość 9 mil. dolarów.

O ile z początkiem ub. r. produkcja ropy stanu Teksas i Luizyany nadzwyczajnie wzrosła, o tyle pod koniec roku sprawozdawczego skonstatować należy znaczne jej obniżenie się. Gwałtownym spadkiem produkcji dotknięte zostały wyłącznie tereny położone na wybrzeżu zatoki meksykańskiej, w skład których nie wchodzi jednak tereny Corsicana i Powell, położone w północnej części Teksas. Wydajność tych terenów północnych wynosiła w r. 1905 450.000 beczek, a rok ubiegły, nie wykaże prawdopodobnie po ogłoszeniu dat oficjalnych znaczniejszej różnicy. Produkcja ropy w r. 1905 wynosiła w Teksas 28,136.000 beczek, zaś w Luizyanie 8,910.000 beczek, czyli razem 37,046.000 beczek natomiast w r. 1906 oceniają produkcję Teksas na 13 mil. beczek, zaś Luizyany na 7 mil. beczek, czyli razem w przybliżeniu 20 mil. beczek, obniżenie się produkcji wynosi zatem około 14 mil. beczek, czyli 45%. Ten olbrzymi spadek tłumaczy się z jednej strony krótkotrwałością tamtejszych terenów; pokłady zamykające baseny

ropne są nadzwyczaj porowate, a ciśnienie gazów bardzo silne, tak że po odwierceniu takiego basenu wydajność początkowa jest wprawdzie bardzo znaczna, ale i trwa nader krótko. Z drugiej strony same baseny ropne posiadają stosunkowo nieznaczną pojemność; pozatem po odkryciu nowego terenu rozwija się z reguły bardzo intensywny ruch wiertniczy; wszystkie te okoliczności powodują szybkie wyczerpanie się pokładów ropnych. Spodziewano się wprawdzie utrzymać wydajność na poziomie roku 1905, zastępując tereny wyczerpane nowo odwierconymi, niestety rok sprawozdawczy jest w historii przemysłu naftowego zatoki meksykańskiej pierwszym, w którym nie odkryto nowego wydajnego terenu, mimo intensywnych poszukiwań w najrozmaitszych okolicach.

Najznaczniejsze obniżenie produkcji wykazuje t. zw. Humble-District, odkryty w r. 1905, który w pierwszym rządzie w roku odwiercenia przyczynił się do podniesienia łącznej produkcji Teksas. Wprawdzie i w r. sprawozdawczym wyprodukował teren ten wcale pokaźną ilość ropy, dui jego są jednak policzone. Dzienna produkcja, która czasowo wynosiła 60-100.000 beczek, spadła w grudniu do 7.000 beczek.

Pod względem wydajności idą następnie tereny Batson, Sour Lake, Saratoga, Spindle Top i Dayton. We wszystkich tych terenach produkcja spadła w porównaniu z r. 1905, z wyjątkiem terenu Saratoga, który pod koniec roku sprawozdawczego wybił się na pierwsze miejsce. Tłumaczy się to tem, iż tereny tamtejsze znajdują się w ręku kilku poważnych firm, które nie prowadzą gospodarki rabunkowej, jak inne przedsiębiorstwa naftowe.

W Luizyanie wykonano w r. ub. liczne wiercenia w najrozmaitszych punktach, lecz dodatnie rezultaty uzyskano jedynie na terenach Jennings, Welch i Anse La Butte. Teren naftowy Jennings przodował i w roku sprawozdawczym pod względem produkcji. Nowy teren, rokujący ładną przyszłość odkryto w Caddo w Luizyanie. Pokłady ropo- nośne odwiercono w październiku roku 1906 w głębokości 2.160 stóp; dzienna produkcja

wynosi około 250 beczek. Miejscowość połączona jest 2-milowym rurociągiem z stacją kolejową. Obecnie wykonuje się dalsze 3 wiercenia.

Produkcya ropy w Teksas i Luizyanie w r. 1906.

	Jennings	Humble	Batson	Saratoga	Sour Lake	Sp. top.	razem
Styczeń	693.200	402.200	273.000	168.500	201.500	99.200	1,837.600
Luty	625.000	271.200	243.000	163.500	208.300	71.500	1,582.500
Marzec	614.100	252.500	256.000	172.000	205.000	102.000	1,601.600
Kwiecień	594.600	265.000	241.000	202.000	207,700	102.000	1,612.300
Maj	860.000	360.000	211.000	245.000	198.500	91.000	1,965.500
Czerwiec	750.000	400.000	210.000	240.000	195.000	84.000	1,879.000
Lipiec	614.000	390.000	210.000	230.000	200.000	80.000	1,724.000
Sierpień	695.000	295.000	210.000	205.000	180.000	75.000	1,660.000
Wrzesień	550.000	253.000	203.000	208.000	189.000	69.000	1,472.000
Październik	600.000	225.000	208.000	215.000	200.000	90.000	1,538.000
Listopad	535.000	215.000	205.000	235.000	180.000	85.000	1,455.000
Grudzień	410.000	105.000	203.000	262.000	211.000	86.000	1,367.000
razem	7,540.900	3,523.900	2,673.000	2,546.000	2,376.000	1,034.700	19,694.500

Obniżenie się produkcji przy równoczesnym wzroście zapotrzebowania ropy opalowej wywołała zwyżkę cen, tak że rok sprawozdawczy ukształtował się dla producentów korzystniej, niż r. 1905. Przeciętna cena ropy w r. 1905 wynosiła 27 ct. za beczkę, w r. 1906 cena stale wzrasta i wynosiła pod koniec 65—75 ct. stosownie do gatunku; jako cenę przeciętną przyjąć można 50 ct. za beczkę.

Produkcja ropy w Kalifornii obniżyła się również w r. 1906, jednak brak nam dokładnych cyfr. W r. 1905 wynosiła wydajność Kalifornii 35,671,000 beczek; prasa fachowa ocenia produkcję r. 1906 na 34½ mil. beczek, byłby zatem spadek o 1 mil. beczek; niektóre pisma podają jako produkcję Kalifornii 28 mil. beczek, co jednak jest mniej prawdopodobnem.

Zmniejszenie się produkcji nie świadczy w tym wypadku o wyczerpaniu się terenów, przeciwnie, wiercenia wykonane w roku ubiegłym udowodniły istnienie olbrzymich pokładów ropnych. Zniżka produkcji tłumaczy się celowym postępowaniem producentów, którzy umyślnie ograniczają ruch wiertniczy, ażeby nie dopuścić do zbytniego nagromadzenia się zapasów i osiągnąć tem samem lepszą cenę. Ta polityka odniosła już po części pożądaný skutek, gdyż za ropę, która w r. sprawozdawczym miejscami noto-

wała tylko 22½ ct. za beczkę, spodziewają się w r. b. uzyskać co najmniej 50 ct.

Ruch wiertniczy w r. sprawozdawczym nie zdążył do podniesienia produkcji, lecz w pierwszym rzędzie miał na celu oznaczenie rozciągłości terenów naftowych i odkrycie nowych źródeł, których eksploatacja wstrzymaną zostanie aż do polepszenia się sytuacji handlowej. Wiercenia były po części bardzo wydane; rozszerzono mianowicie teren Colinga o kilka mil kwadr., przez co stał się największym w całym stanie. Nowe wiercenie wykonała firma Lucile Oil Co. Na piaskowicie ropny natrafiono w głębokości 2.800 stóp, produkcja wynosiła 700 beczek ropy w ciągu ostatnich 4 miesięcy. Rozszerzono również tereny Santa Maria i Amalgamated, czyli Salt Lake.

Nowych obszarów naftowych w ciągu roku sprawozdawczego w Kalifornii nie odkryto.

Łączną produkcję ropy Stanów Zjednoczonych w r. 1906 ocenia „Engineering and Mining Journal“ na 131,061,505 beczek, w r. 1905 wynosiła produkcja 139,728,839 beczek. Produkcja rozdziela się na poszczególne obszary naftowe następująco:

Łączna produkcya ropy Stanów Zjedn.		
Obszary	1905	1906
Kalifornia	35,671.000	34,500.000
Kolorado	376.238	400.000
Teksas	30,354.263	13,000.000
Louisiana	9,672.015	7,000.000
Lima	22,102.108	25,680.000
Mid-Contineut	12.000.000	21,924.905
Kentuck-Tennessee	1,217.337	1,200.000
Appalachia	28,324.324	27,345.609
Wyoming	8.454	8.000
Inne obszary	3.100	3.000
razem	139,728.839	131,061.505

Ruch wierniczy w Galicyi.

Tustanowice. Liczne wiercenia rozpoczęte przed dwoma laty teraz zaczynają dawać pomyślne rezultaty i ostatnie tygodnie przyniosły cały szereg szybów z wcale pokazną produkcją. Szyb „Bitum I.“ firmy Angerman, Macher & Ska, otrzymał w głębokości 948 m. produkcję dzienną 6—7 wagonów; „Bitum II.“ ma obecnie 906 m. i daje już pierwsze bardzo silne wybuchy. Szyb „Sas“ hr. Dzieduszyckiego, hr. Roztworowskiego i Ski daje w ostatnich dniach 5—7 wagonów dziennie przy 1.038 m. głębokości. Gal. górnicze Towarzystwo akcyjne naftowe, (dawniej Mikucki & Perutz) odwierciło w szybie swym „na Glińskim“ po nieznacznym pogłębieniu dzienną produkcję 7—8 cystern. Szyb „Tsuschima“ firmy S. Kurtz & M. Sroczyński daje obecnie z pierwszego horyzontu około 1 cyst. na dobę. Dowiercono się również ropy na „Stelli“ firmy Sholman, Ramoszyński i Ska. Bardzo ważnym dla oznaczenia szerokości linii ropnej jest odwiercenie szybu nr. III. „na Stefańczuku“ firmy Dawid Fanto & Ska. Szyb ten jest najbardziej na północ wysuniętym w Tustanowicach, a wiercenie jego rozpoczęło jeszcze przed r. 1900. towarzystwo francuskie Societé anonyme du pétrole de Wolanka, które posiadało pierwszą kopalnię w Tustanowicach, prowadzoną dziś przez firmę Fanto & Ska. Głębokość szybu wynosi około 1.300 m. przy 5” dymenzji, produkcya na razie nie ustalona przekracza 1 cysternę dziennie. Słynny szyb firmy Długosz-Łaszcz, którego pierwotna produkcya, jak donosiliśmy poprzednio, wynosiła 40 wa-

gonów dziennie, ustalił obecnie swą wydajność na 14 cystern. Szyb „na Boraku“, dawniej firmy A. H. Synge, należący obecnie do Joachima Kornhabera, położony w lesie „Kamionka“ na granicy łłoki tustanowieckiej, w sąsiedztwie kopalni Laupenmühlen & Ska, otrzymał z głębokości około 1.050 m. dzienną produkcję 3—4 wagonów; szyb pogłębia się dalej. „Tryumf I.“ daje obecnie 8 wagonów dziennie z głębokości 990 m. przy 6” dymenzji rur. „Tryumf II.“ produkuje z głębokości 900 m. około 2 cysterny dziennie.

Z większych transakcyj terenowych znaczyć należy sprzedaż znaczniejszego terenu przez pp. Towarniokiego i Eysymonta, towarzystwu „Galicya“ wspólnie z p. drem J. Kreisbergiem. Teren ten położony w południowo-wschodnich Tustanowicach graniczy z terenem sprzedanym przez tych samych właścicieli p. drowi Szujskiemu, o czym już donosiliśmy w nrze 4. „Nafty“ z b. r. Pan dr. Szujski zgłosił na nowym terenie 3 kopalnie, mianowicie Szujski I., Malgré tout i Szujski II. i zamierza w najbliższych dniach rozpocząć wiercenie. Teren ten oddalony jest około 100 m. na południe od kopalni „Nordstern“, należącej do berlińskiego konsoreyum, na której rozpoczęto już montowanie pierwszego rygu.

Borysław. Na nrze IV. firmy „Ratoczyn borysławski“ (Sroczyński, Bogusz & Ska) pojawiły się przy podciąganiu rur nader silne gazy wyrzucające rozpyloną ropę. W szybie tym, głębokim obecnie 1.095 metrów zaprzestano już wiercenia i okazało się obecnie przy podciąganiu rur, że ropę widocznie przerurowano; produkcya wzrasta z dnia na dzień o 1/2 cysterny. Wiadomość ta o tyle jest ważną, iż ruch wierniczy w Ratoczynie w ostatnich czasach bardzo osłabł, a znaczniejsza wydajność wspomnianego szybu niewątpliwie przyczyni się do ponownego ożywienia się wierzeń.

Kopalnię nafty „Bianka“ firmy A. Fauck & Ska nabyło towarzystwo akcyjne „Union“ za 250.000 koron. Szyb „Bianka I“ głęboki obecnie przeszło 1.100 m. daje około 2 cystern na dobę. Wiercenie drugiego szybu zostanie wkrótce rozpoczęte.

Handel zewnętrzny produktów naftowych w Austro-Węgrzech w r. 1906.

(Wedle publikacji c. k. Ministerstwa handlu).

I. Eksport produktów naftowych w c. m.

Kraj	Nafta		Benzyna		Inne oleje		Parafina		Razem	
	1905	1906	1905	1906	1905	1906	1905	1906	1905	1906
Niemcy	488.473	713.229	19.999	74.957	116.446	259.084	50.093	64.980	675.011	1,112.250
Hamburg	331.971	360.336	—	—	34.635	37.411	9.944	11.142	376.550	408.889
Szwajcarya	81.249	122.849	37.812	61.782	29.789	51.598	1.564	2.045	150.414	238.274
Francya	265.079	170.351	9.251	1.735	18.818	24.965	1.375	327	294.523	197.378
Turcya	275.101	127.057	35	28	950	58.155	912	1.403	276.998	186.643
Anglia	103.123	153.193	—	—	27.039	26.200	806	5.805	130.968	185.198
Włochy	17.026	14.001	11.096	11.114	26.521	29.375	4.948	4.566	59.591	59.056
Holandya	5.089	1.112	—	—	73.358	50.575	—	726	78.447	52.413
Belgia	1.239	954	—	507	39.035	37.048	—	2.048	40.274	40.557
Rumunia	7	22.228	25	12	648	477	—	443	680	23.160
Bułgaria	26.272	16.694	26	71	247	849	—	198	26.545	17.812
Rosya	187	1	76	14	75	192	6.818	14.781	7.156	14.988
Tryest	—	2.889	—	51	—	2.597	6.979	2.096	6.979	7.633
Grecya	—	792	—	241	—	1.524	1.502	718	1.502	3.275
Serbia	1.635	1.643	122	210	1.230	375	—	43	2.987	2.271
St. Zjedn. pól. Am.	—	—	—	—	—	170	—	—	—	170
Inne kraje	20.696	850	3.415	875	9.500	5.419	4.963	2.391	38.574	9.535
	1,617.147	1,708.179	81.857	151.597	378.291	586.014	89.904	113.712	2,167.199	2,559.502

Ogółem wywieziono w roku sprawozdawczym 2,559.502 c. m. produktów naftowych (wartości 27,280.652 koron), czyli o 392.403 c. m. więcej niż w r. 1905. Powyższe cyfry wskazują, że akcja eksportowa uwieczniona była pomyślnym rezultatem. We wzroście eksportu biorą udział wszystkie produkty, a mianowicie przypada na naftę rafinowaną 1,708.179 c. m. (1,617.147 w r. 1905), na benzynę 151.597 c. m. (w r. 1905 81.857), zatem wywóz benzyny wzrósł prawie w dwójnasób, na inne oleje 586.014 (378.291 w r. 1905), z tego na oleje surowe przypada 26.826 c. m., na oleje lekkie rafinowane względnie destylowane (z wyjątkiem nafty i benzyny) około 100.000 c. m. i ca. 3.000 c. m. na odpadki; na parafinę 113.712 c. m. (w r. 1905 89.904 c. m.).

Niemcy były i w roku sprawozdawczym największym odbiorcą naszych produktów naftowych. Wywieziono bowiem do Niemiec 1,112.250 c. m. t. j. blisko połowę całego eksportu. Wywóz do Niemiec wzrósł w porównaniu z r. 1905 o 437.239 c. m. Lwia część eksportu do Niemiec przypada na naftę, która osiągnęła w r. 1906 pokąźną cyfrę 713.229 c. m. (488.473 w roku 1905), drugie miejsce zajmują smary ca. 200.000 c. m., następnie benzyna 74.957 c. m. (19.999 w r. 1905), wreszcie cały prawie eksport ropy surowej skierowany był do Niemiec.

Hamburg wykazuje drugą z rzędu cyfrę wśród odbiorców naszych produktów naftowych, mianowicie 408.889 c. m. (376.550 c. m. w r. 1905), około 37.000 c. m. przypada na smary, reszta na parafinę.

Szwajcarya stoi na trzecim miejscu. Wywieziono tam 238.274 c. m. (150.414 w r. 1905) produktów naftowych, a mianowicie 122.849 c. m. nafty (81.249 w r. 1905), 61.782 c. m. benzyny (37.812 w r. 1905) i około 47.000 c. m. smarów.

Francya, która w szeregu krajów importujących z Austrii w r. 1905 zajmowała trzecie miejsce, w roku sprawozdawczym zajmuje miejsce czwarte. Łączny eksport do Francji wynosił w r. 1906 197.378 c. m., (294.523 w r. 1905), w porównaniu zatem z r. 1905 obniżył się o 97.145 c. m. Nafty rafinowanej wywieziono 170.351 c. m. (265.079 w r. 1905), benzyny 1.735 c. m. (9.251), smarów około 21.000 c. m.

Turecja również obniżyła swój import z Austrii w roku sprawozdawczym. Ogólny eksport do Turcji wynosił w roku 1906 186.643 c. m., zaś w r. 1905 276.998 c. m.; najsilniej obniżył się eksport nafty rafinowanej, bo z 275.101 c. m. w roku 1905 do 127.057 w r. 1906, natomiast ożywił się znacznie wywóz innych lekkich rafinowanych i destylowanych olejów, osiągając 56.155 c. m.

Anglia w roku 1906 importowała z Austrii 185.198 c. m., czyli o 54.230 c. m. więcej niż w r. 1905. W pierwszym rządzie wzrósł eksport nafty rafinowanej z 103.123 c. m. w r. 1905 do 153.193 c. m. w roku sprawozdawczym.

Włochy nie wykazują w roku 1906 znaczniejszej zmiany. W r. 1906 eksportowano do Włoch 59.056 c. m. t. j. prawie tyle co w r. 1905. Eksport nafty i parafiny nieco się obniżył, wywóz benzyny pozostał na tym samym poziomie.

Holandya pociągnęła w roku sprawozdawczym 52.413 c. m. produktów naftowych, przeważnie smarów. W porównaniu z r. 1905 obniżył się eksport o 26.034 c. m.

Belgia wykazuje w roku sprawozdawczym 40.557 c. m., nie różni się zatem od roku 1905. W r. 1906 wywieziono 2.048 c. m. parafiny, podczas gdy w r. 1905 nie eksportowano wogóle do Belgii tego produktu.

Rumunia importowała w r. 1906 przeszło 22.000 c. m. naszej nafty, stanowi to bardzo ciekawy szczegół.

Bułgarya obniżyła swój import produktów naftowych z Austrii z 26.545 c. m. w r. 1905 do 17.812 c. m. w r. sprawozd.

Rosya podwoiła ilość produktów naftowych pociąganych z Austrii z 7.156 c. m. w r. 1905 do 14.988 c. m. w roku sprawozdawczym. Eksport do Rosji dotyczy prawie wyłącznie parafiny.

Pozatem eksportowano pomniejsze ilości naszych produktów naftowych do różnych krajów. Jako curiosum podać należy, że eksportowano 170 c. m. smarów do Stanów Zjednoczonych.

II. Import produktów naftowych w c. m.

Kraj	Nafta		Benzyna		Inne oleje		Parafina		Razem	
	1905	1906	1905	1906	1905	1906	1905	1906	1905	1906
Rumunia	19.538	14.661	—	—	187.557	149.920	—	10	207.095	164.591
St. Zj. p. Am.	28.626	24.978	—	—	106.422	106.950	4.118	3.201	139.166	135.129
Rosya	21.742	3.552	—	—	54.839	26.838	29	7	76.610	30.397
Niemcy	7.841	6.437	—	48	2.382	3.922	2.523	2.551	12.746	12.958
Anglia	43	20	—	24	834	1.739	1.255	1.903	2.132	3.686
Włochy	1.790	986	—	—	99	295	109	109	1.998	1.390
Belgia	125	11	—	—	644	455	560	207	1.329	673
Hamburg	16	—	—	—	345	362	217	54	578	416
Holandya	275	—	—	1	242	—	—	230	517	231
Inne kraje	139	131	—	—	610	759	62	34	811	924
Razem	80.135	50.776	—	73	353.974	291.240	8.873	8.306	442.982	350.395

Import do Austrii wynosił w r. 1906 350.305 c. m. wartości 4,233.323 koron, spadł zatem o 92.587 c. m. Z łącznej cyfry importowej przypada na naftę 50.000 c. m. przeważnie z Stanów Zjednoczonych i Rumunii, 164.591 c. m. na ropę importowaną z Rumunii za zniżonem cłem i około 100.000 c. m. na smary i ciężkie oleje dla fabrykacyi smarów pociągane ze Stanów Zjednoczonych, a ca. 26.000 c. m. smarów importowanych z Rosyi.

Z krajów naftowych.

Rosya.

Wielkie zainteresowanie wzbudzają obecnie w Rosyi przypuszczalne kopalnie naftowe w okolicy rzeki Peczory; w drugiej połowie ubiegłego roku miejscowość tę badał inżynier Biełoborodow i o rezultacie swych badań wydał broszurę; Biełoborodow mianowicie zbadał występowanie ropy w Peczorskim powiecie gubernii Archangielskiej wzdłuż rzeki Uchty i rzek do niej wpadających, jak również i w powiecie Uśc-Sysolskim Wołogodzkiej gubernii wzdłuż rzeki Lyja-Jol i Weży-Woi.

Mamy więc tutaj do czynienia z terenem naftowym na dalekiej północy Rosyi; miejscowość ta była badana jeszcze przez rząd w r. 1834 i wtedy przez inżyniera Kojcerlinga wydana opinia uznała tę miejscowość za „naftową“, co właśnie było przeszkodą dla studyów i poszukiwań prywatnego kapitału.

Ropa tam często występuje albo ze dna rzek na powierzchnię wody albo nawet w formie małych źródełek wprost z ziemi; ciężar gatunkowy tej ropy wyższy niż kaukaskiej, a pod względem zawartości nafty zbliża się ta ropa do amerykańskiej; także i co do występowania charakteryzują ją, tak jak ropę w Ameryce, marglowo gliniaste piaskowce przepojone ropą; drugą charakterystyczną cechą jest towarzyszenie siarki występowaniu ropy, co się objawia tem, iż w otworze występuje woda siarkowodorowa lub nawet występują pokłady siarki; oprócz tego zdarzają się także i siarkany żelaza,

miedzi i nawet złota; jest to zjawisko bardzo dodatnie ze względu na fabrykację kwasu siarkowego potrzebnego w przemyśle naftowym; dotychczas w Rosyi pociągano dla fabrykacyi kwasu siarkowego siarkę z Włoch lub siarkany z Hiszpanii.

Próbne wiercenia prowadzone są dotychczas do głębokości 25—30 sążni; wszystkie otwory dawały ropę lub gazy; przypuszczają, iż dopiero w głębokości 300 sążni otrzyma się ropę w ilości opłacającej eksploatacyę; obecnie dużo prywatnych przedsiębiorców zakupiło tam tereny, a nawet i zagraniczne kapitały zaczynają się interesować tą miejscowością; rząd oddaje 37½ dziesięcin dla poszukiwania, a następnie 10 dziesięcin dla eksploatacyi i liczy 10 rubli od dziesięciny. Ropa z tej okolicy będzie w stanie korzystnie konkurować z ropą kaukaską w całej północnej Rosyi aż do Moskwy, a także we wschodniej Rosyi i na Syberyi, ale tylko przy udoskonaleniu i rozwoju środków komunikacyjnych; przewóz tej ropy do Petersburga kosztowałby 10½—14 kopiejek od puda, gdy przewóz z Baku kosztuje 16½ do 19½ kopiejek, a przytem eksploatacyja będzie zapewne tańsza. Być może, iż miejscowość ta kiedyś zastąpi jako nowy olbrzymi basen naftowy.

Co się tyczy stanu przemysłu naftowego na Kaukazie, to jesteśmy w posiadaniu cyfr produkcyi za miesiąc luty starego stylu, która wynosiła 37·6 milionów pudów. — Jeśli się zważy, że w miesiącu tym istniały częściowe strejki robotników, i że miesiąc ten ma tylko 28 dni, to cyfrę tę produkcyi należy uważać za zupełnie zadowalniającą i świadczy ona o tem, iż w normalnych warunkach łatwo produkcyja na Kaukazie osiągnąć może dawnych rozmiarów t. j. 50 milionów pudów miesięcznie; gdyby nie ciągłe strejki, to skutki dawnej katastrofy byłyby już zarte.

Ceny na ropę, mazut i naftę są jeszcze bardzo wysokie; w marcu ropę notowano po 28 kopiejek za pud, mazut po 29½ kopiejek i naftę po 32 kopiejek. Mówiono już nawet w Rosyi o podjęciu na nowo eksportu nafty zagranicę w większych rozmiarach; eksportem tym zainteresowała się specjalnie

firma Anglo-Americain i ciągle toczą się jeszcze w tym kierunku pertraktacje; w Petersburgu obradowała pod przewodnictwem członka komisji taryfowej Szapocznikowa ankietą nad zniesieniem taryf eksportowych na naftę z 19 na 10 kopiejek od puda; za zniżką tą oświadczyli się oprócz przemysłowców naftowych przedstawiciel Izby handlowej i przemysłowej moskiewskiej i burmistrz miasta portowego Batumu; natomiast przedstawiciele rządu dowodzili, że zniesienie przewozu do 10 kopiejek jest niemożliwe, gdyż przy tem kolej nieby nie zarobiła; ostatecznie wybrano komisję, która ma rozpatrzyć rzeczywiste koszty przewozu; natomiast zniżono o 5 kopiejek wewnętrzną taryfę na przewóz nafty od portowych stacyj ładunkowych na Włodze i Morzu Kaspijskiem do ważniejszych centrów kolejowych.

Rumunia.

Rozruchy agrarne wreszcie ucichły prawie zupełnie, mimo to jednak rząd nie wycofał wojska z centrów przemysłu naftowego, w obawie ponownych napadów. Linie kolejowe ciągle jeszcze zajęte transportem wojska z tych miejscowości, w których nie zachodzi najmniejsza obawa powtórzenia się rozruchów, wobec tego ruch towarowy ograniczony w ogólności, zatem i ekspedycja ropy do rafinerij. Cena ropy niezmienną, ceny nafty eksportowej wcale zadowolniające, a za benzynę płać znakomicie bo 20—23 fr. za 100 kg., za gatunek I. i II. loco Constantea, a spodziewać się należy dalszej zwyżki. Popyt na odpadki ożywił się, zwłaszcza Włochy pociągają znaczne ilości tego produktu, dzięki nowym traktatom cłowym, o których wspominaliśmy już poprzednio.

Wewnętrzna konsumpcja produktów naftowych wzrasta stale i podajemy poniżej oficjalne daty za r. 1906 w tonach.

	1906	1905
Benzyna	566	615
Nafta	35.243	31.558
Odpadki	237.477	162.243
Inne oleje	5.350	4.921

Z powyższej tabelki wynika, iż konsumpcja wewnętrzna wzrosła o 11 pre. w po-

równaniu z r. 1905. Wzrost ten dotyczy w pierwszym rzędzie okręgów wiejskich. Zapotrzebowanie wewnętrzne odpadków podniosło się o 46·8 pre., jest to fakt dla rumuńskiego przemysłu naftowego nader doniosły, gdyż dowodzi wzrastającego stale rozpowszechnienia paliwa płynnego. Ogłoszone obecnie daty przeróbki ropy w rafineriach w roku ubiegłym w porównaniu z r. 1905 i 1904 podajemy również poniżej; dowodzą one, że przemysł rafineryjny w Rumunii rozwija się równomiernie z wzrostem produkeyi surowca.

	1906	1905	1904
	t o n y		
Produkcya ropy w rafineriach przerobiono ropy	887.091	614.870	500.561
wyproduk. benzyny	748.798	510.143	391.387
„ nafty	114.428	79.182	62.210
„ smarów	221.683	153.499	109.510
„ odpadków	53.588	17.255	30.214
„	333.714	237.677	173.661

Rafinerie rumuńskie przerobiły zatem w r. 1906 84·3 pre. całej produkeyi surowca, w r. 1905 83·1 pre., a w r. 1904 78·2 pre. Procentowo przedstawia się przeróbka poszczególnych produktów w r. 1906 następująco: benzyna 15·3 pre., nafta 29·6 pre., odpadki 44·5 pre., inne produkty i manko 10·6 pre. Zapasy z końcem r. 1906 wynosiły: benzyny 18.275 ton, nafty 48·967 ton, innych olejów 67·424.

Włochy.

Jak już donosiliśmy, parlament włoski uchwalił ustawę zniżającą cło na naftę z 48 na 24 liry; niezawodnie wpłynie to na podniesienie wewnętrznej konsumpcyi nafty, która dotychczas jest bardzo niską i stanowi rocznie mniej więcej 700.000 cetnarów metrycznych, czyli 2·13 kg. na głowę, gdy n. p. w Anglii konsumpcya wynosi 16 kg., a w Niemczech 17·2 kg. na głowę. Zniżając cło na naftę, Włochy zmniejszają szanse rozwoju własnego przemysłu naftowego, który dotychczas jest jeszcze bardzo mały i jest w stanie dostarczyć zaledwie 7 pre. nafty ogólnej konsumpcyi we Włoszech, lecz w ostatnich czasach i tam ten przemysł robi postępy i ka-

pitał zagraniczny przeważnie francuski i szwajcarski zaczyna coraz więcej się angażować.

Ropa we Włoszech znaną jest już od dawna i używano ją do oświetlania 2.000 lat temu na Sycylii w okolicach Agrigentum obecnie Girgenti; obecnie ropa występuje we Włoszech głównie w trzech miejscach: 1. w Lombardyi, 2. w środkowych Włoszech w dolinie Pescara, w prowincyi Chiéta i Liristal między Rzymem a Neapolem i 3. w Sycylii. Występowanie w Lombardyi posiada jedynie większe znaczenie. Produkcya w ostatnich latach była następująca:

	Ilość w tonach	wartość w lirach
1897	1.932	492.288
1898	2.015	589.129
1899	2.242	594.062
1900	1.643	491.769
1901	2.246	671.065
1902	2.633	778.163
1903	2.486	737.293
1904	3.543	1,053.294
1905	4,768	—

We Włoszech do niedawna operowały dwa większe towarzystwa:

1. Petroles de Montechino z kapitałem 1,200.000 franków, które posiada teren 4.700 hektarów i 28 otworów wiertniczych o głębokości 100—500 metrów i w r. 1905 miało blisko 2.000 ton ropy.

2. Société Francaise des Pétroles et Forages Artensiens z kapitałem 2-3 miliona lirów eksploatuje i tereny w okolicy Velleia i miało również około 2.000 ton produkcji w r. 1905 i wypłaciło 40 pre, dywidendy.

W ubiegłym roku powstało tow. ako. Petrolii d' Italia z kapitałem francuskim i szwajcarskim 15 milionów lirów i wchłonęło obydwa dawne towarzystwa. To towarzystwo posiada 95 otworów wiertniczych dawnych i założyło 25 nowych; produkcję roku 1906 szacują na 20.000 ton; terenu naftowego towarzystwo posiada 11.000 akrów; wiercono w nowych otworach nawet do 700 metrów, a oprócz tego zamierzą towarzystwo dwa otwory doprowadzić do głębokości

1.000 metrów; wiercenie jest ciężkie wskutek łatwej sypliwości pokładów, tak, że za ledwie 25 etm., jak u nas w Potoku, można zostawić niezarurowanych; kopalnia jest oddalona 3 godziny drogi od stacji kolejowej Carpareto (kolej lokalna od Fiozenzuoli). Raffinrye nafty istnieją we Włoszech we Fiozenzuoli i w Medyolanie. Jak już wspomnieliśmy, do niedawna we Włoszech ropa wystarczała tylko na pokrycie 7 pre. konsumpcyi wewnętrznej nafty.

KRONIKA.

Posiedzenie Wydziału Krajowego Towarzystwa naftowego odbędzie się we Lwowie, dnia 24. b. m. o godz. 4-tej popoł. w biurze Towarzystwa ul. Słowackiego l. 3., z następującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia. 2) Sprawozdanie z działalności biura. 3) Sprawa zawarcia umowy z Towarzystwem prawnej ochrony podatników. 4) Wnioski i interpelacje.

Personalia. P. Jerzy L. Mészáros ustępuje z posady dyrektora Karpackiego Towarzystwa i obejmuje stanowisko dyrektora technicznego Akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu naftowego.

P. Stanisław Biedermann c. k. komisarz rządowy w Borysławiu ustępuje z zajmowanego stanowiska z powodu przeprowadzenia wyborów do Rady gminnej. Imieniem przemysłowców naftowych wystosowało Krajowe Towarzystwo naftowe do p. Biedermanna pismo z uznaniem i podziękowaniem za doprowadzenie dróg i chodników w Borysławiu do porządku, za zorganizowanie i pomnożenie straży bezpieczeństwa publicznego i za obywatelskie pojmowanie obowiązków.

Z Petrolei. Z końcem b. m. (około 27. b. m.) odbędzie się we Wiedniu posiedzenie Komitetu zaufania „Petrolei“, w tym samym czasie będzie obradował Komitet kartelowy rafinerów.

Z kartelu. Pertraktacje Komitetu skartelowanych rafinerij, które toczyły się w dniach 10., 11. i 12. b. m. na Semmeringu pod Wiedniem zostały przerwane i zostaną podjęte ponownie we Wiedniu w najbliższych dniach. Układy nie dały dotąd pozytywnego rezultatu, gdyż przy rozdzielaniu kontyngentu surowca na poszczególne rafinerie wyłoniły się poważne trudności, których dotąd nie zdołano usunąć. Układ kartelowy dobiegający do końca z dniem 30. kwietnia b. r. przeznaczał poszczególnym rafineriom kontyngent rafinady, natomiast wedle nowego planu odpaść ma wyznaczanie kontyngentu rafinady, a wyznaczone być mają poszczególnym rafineriom kontyngenty surowca do przeróbki. Trudności o których powyżej wspominamy

wylonili się właśnie przy rozdziale kontygentu surowca. Obecne pertraktacje nie zajmowały się narazie kwestyą utworzenia centralnego biura sprzedaży, lecz przyszła organizacja opierać się ma o centralne biuro, które zajmować się ma nie tylko sprzedażą ropy rafinowanej, lecz także i innych produktów naftowych. Uzyskane przez biuro sprzedaży dochody musiałyby pokrywać kosztą ropy i przeróbki, a pozostały zysk rozdzielonyby między rafinerów i producentów surowca. W kołach fachowych panuje przekonanie, iż układy obecne nie zostaną doprowadzone do skutku przed końcem kartelu i oznaczonym zostanie krótki okres przejściowy, w czasie którego prowadzone być mają dalsze pertraktacje. W ten sposób zdołanoby uniknąć okresu bezkartelowego.

Węgiersko-galicyskie akc. Towarzystwo wiertnicze naftowe. Pod powyższą firmą zawiązało się nowe przedsiębiorstwo, które w najbliższych dniach rozpocząć ma wiercenie na swych terenach w Truskawcu, położonych w przedłużeniu linii naftowej Boryslaw-Tustanowice. Dwa rygi są już w montowaniu; tereny obejmują 146 morgów i na wypadek natrafienia na ropę, zdołanoby oznaczyć linię naftową aż do Dobrohostowa, a nawet i dalej.

Nowe rafinerie ropy. W Szeged na Węgrzech zawiązało się Towarzystwo akcyjne finansowane przez Kasę oszczędności w Alföld, które za-

mierza wybudować rafinerię ropy kosztem 500.000 Koron. W Lissa nad Łabą w Czechach ma firma Bray & Materna rozpocząć budowę rafinerii ropy.

Bank dla przemysłu naftowego, towarzystwo akcyjne w Berlinie. W ostatnich dniach zawiązało się w Berlinie nowe towarzystwo akcyjne pod firmą: „Bank für Naphtaindustrie Aktiengesellschaft“ z kapitałem 1,800.000 marek. Celem nowego towarzystwa akcyjnego jest przeprowadzanie wszelkich transakcyj bankowych w przemyśle naftowym, nabywanie i sprzedaż kopalni i terenów i eksploatacja tychże, kupno i sprzedaż produktów naftowych etc. Założycielami towarzystwa są pp.: H. L. Bermann, M. Loevy, L. Brauns, J. Fraenkel, H. Strobwasser i G. Rapp. 1400 akcji, jako ekwiwalent wkładu p. H. L. Bermanna przyjęto jako zupełnie wpłacone, na resztujące akcje w ilości 400 sztuk wpłacono 25%. P. Bermann wnosi do nowego towarzystwa wszystkie swoje udziały przedsiębiorstwa L. Brauns & Bermann tow. zarej. z ogr. por. wartości 1,400.900 mar. Firma ta wykazała w r. 1906. po odpisaniu 241,000 marek czysty zysk w kwocie 425.698 marek. W skład dyrekcji wchodzi pp. H. L. Bermann i M. Loevy.

Uprasza się P. T. Abonentów o wczesne wyrównanie prenumeraty.

Motory ropne

„IDEAL“

nieprześcignione w dobroci, zużywające nadzwyczaj mało ropy, sprzedaje

12-konne po 5.000 kor.

15-konne po 6.000 kor.

18-konne po 7.000 kor.

Pisarzewski

Tartaków.

Kierownik warsztatów

z politechniką, odpowiednią praktyką i koncesyą na wyrób kotłów parowych, poszukuje stosownej posady.

Łaskawe zgłoszenia; Boryslaw —
fach pocztowy 169

„Kierownik“.

Urzędownie autoryzowany

znawca elektrotechnik
dla okręgów Urzędów górniczych w Drohobyczu, Jaśle, Stanisławowie.

— Zaprzysiężony znawca sądowy —

Inż. Adam Łukaszewski

Przeprowadza:
rewizje urządzeń elektrycznych, — obejmuje
stałą kontrolę urządzeń elektrycznych.

L W Ó W
ulica Pełczyńska l. 5 a.

BIURO

technicznej, prawnej i handlowej
porady, tudzież pośrednictwa
w sprawach górniczych

KAZIM. KOSTKIEWICZA

zaprzyiężonego inżyniera górniczego, em. c. k. starszego komisarza górniczego, b. naczelnika c. k. Urzędów górniczych w Drohobyczu i Jaśle, b. technicznego urzędnika gal. kopalń i warzelni soli, kopalń nafty i wosku ziemnego etc.

W SANOKU.

**TOWARZYSTWO
dla handlu, przemysłu i rolnictwa
we Lwowie**

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wylączne zastępowstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmana w Komotau, — walcownia rur w Schönbrunn, — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcya we Lwowie, Ossolińskich 15. * Filie Towarzystwa w Borystawiu, Krośnie i Zagórzcu.

Adres telegraficzny:
Towarzystwo handlowe Lwów, Ossolińskich.

Konto p. k. o. 825 991.
Rach. bieżący w Banku krajow.
Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:
Handelsverein Lemberg, Ossolińskich.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletnie urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i pędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przedewszystkiem myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materyałów pierwszorzędnej jakości.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18

z bogato zaopatrzonemi składami w Borysławiu i Krośnie

wykonuje

w najkrótszym czasie dostawy wszystkich dymenzyi **kutych rur gazowych, wodociagowych i parowych**, czarnych, pocynkowanych i asfaltowych wraz z przynależnymi łącznikami; dostarcza **rury płomienne** do kotłów parowych, **rury wiertnicze hermetyczne**, **rury pompowe, stalowe rury mufowe**, obciągane juty, węże z rur dla gorzelń, browarów itp., maszty dla elektrycznych urządzeń i przeniesienia siły, tudzież poleca jako specjalność wyroby szwejsowane z blachy kutej a wyrabiane w nowo urządzonym we Witkowicach zakładzie spajania za pomocą gazu wodnego, a mianowicie: Rury wiertnicze hermetyczne ponad 12 cali zewnętrznej średnicy aż do 2000 mm. średnicy, rury Gallo-way'a, fasony wszystkich gatunków, recypienty gazowe, cysterny naftowe z dnami spajanemi, kotły do amoniaku itd.

Wyłączne Zastępstwo we Witkowskich rurach z lanego żelaza i fasonów do przewodów gazowych i wodnych.

Zastępstwo fabryki narzędzi firmy Blaua i Ski we Wiedniu.

Oferty i cenniki ilustrowane, także i na armatury do urządzeń gazowych, wodnych i parowych bezpłatnie i franko.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.